

OLIMPIADA DE LIMBĂ ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Etapa locală, 26.11.2024

Clasa a VI-a

Toate subiectele sunt obligatorii.

Timp de lucru: 3 ore.

Total: 100 de puncte

Citește fiecare dintre textele următoare pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Era o dimineață mohorâtă, cu zloată, când băiatul din povestirea noastră porni după cumpărături, la piață. Era frig, pe stradă niciun copil și poate de aceea băiatul se opri în fața băltoacei din dreptul porțiței. Era un pui de băltoacă, rotundă și gălbuie, ușor vălurită de vânt, încât părea gata să o ia din loc.

— Vrei să-mi ții de urât? Vino cu mine, îi spuse băiatul.

— Unde? întrebă băltoaca, ogindindu-i cu mirare chipul, căciulița cu ciucure și pantofii noi.

— La piață.

Băltoaca tresări de bucurie. O noapte întreagă zăcuse pe trotuar, dar nimeni nu-i vorbise. Dimpotrivă, o ocolise toată lumea. Câțiva o și ocărase: călcaseră în ea din nebagare de seamă. Și iată că acum, în plină zi, se găsea cineva, care nu numai că nu o ocăra, dar o și invita la plimbare.

— Vin cu plăcere, spuse băltoaca, dar nu pricep cum o să te însoțesc. Eu nu am picioare.

— Am eu, răspuse băiatul fără să stea pe gânduri. Te iau cu mine.

— Cum?

— Așa, zise băiețașul, intrând cu amândouă picioarele în băltoacă. Și acuma, hai! N-ai grijă, te aduc eu înapoi...

Porniră, și după câțiva pași băiețașul o întrebă privind-și pantofii mustind de apă:

— Cum te simți la căldură?

— Grozav, răspuse *clefăind băltoaca. Un singur lucru aș vrea: să mă vadă toate suratele mele cum mă plimb cu pantofii tăi cei noi.

— E simplu, spuse băiatul. Mai sunt câteva băltoace pe trotuar. Dacă vrei, le luăm și pe ele la plimbare. E destul loc în pantofi.

Așa și era. Pe trotuar, singuratece și zgribulite, se mai aflau câteva băltoace, iar în pantofii băiețașului se găsi fără greutate loc la toate.

— Faceți cunoștință, spunea el, muindu-și fără grabă pantofii în fiecare. Vedeți? Niciuna nu semănați între voi. Una îmi ajunge până la șiret, alta îmi trece de gleznă, altele sunt gata-gata să fugă spre *rigolă...

— Spre rigolă? tresări puiul de băltoacă. Vreau să merg și eu acolo.

— Uite, zise băiatul intrând pe dată cu picioarele în șanțul de pe marginea trotuarului. E un râuleț tulbure care fuge spre canal.

— Spre canal? Du-ne și acolo, se rugă băltoaca. Acolo ne jucăm noi de-a v-ați ascunselea.

În dimineața aceea băiatul plimbă băltoacele câteva ceasuri: în piață, de-a lungul rigolelor, se opri la fiecare gură de canal, unde bolboroseau speriate și abia spre prânz, târâind picioarele, se întoarse spre casă.

— Acum rămânem aici, spuse el în fața porțiței. O să vă iau din nou la plimbare, mâine-dimineață.

Intră în casă și în timp ce își dezbrăca paltonul, zări o dără murdară pe covor. Băiatul zâmbi înduioșat.

— Săracele, cât mă iubesc că le-am luat la plimbare! Nici nu le vine să se mai despartă de mine...Poftim, sunt în stare să mă urmeze și în pat, se gândi el văzând urma ciorapilor umezi pe parchet. Își aminti însă că iar o să se supere mama.

— O să vă iau din nou mâine, șopti el tainic. La revedere, pe mâine...

A doua zi, după o noapte de ploaie, băltoacele se înmulțiseră și toate îl așteptau nerăbdătoare pe băiat. Se făcuse aproape amiază când puiul de băltoacă din fața casei îl zări cu nasul lipit de geam. Era în pijama, cu un fular de gât și privea trist la copiii ce se plimbau pe stradă.

—Nu vii și tu? îl întreabă băltoaca. Ne-ai fâgăduit...

—Hapciu! se auzi răspunsul.

—Nu ne duci și azi la plimbare? Te așteptăm...

—Hapciu! răspunse din nou băiatul, dar nu se clinti de la geam.

—Poate ne ia altcineva, vreun prieten de-al tău. Ce crezi?

—Hapciu!

—Ce-o fi însemnând și asta? se posomorî băltoaca. O să-l întreb când va ieși în stradă. Hm, auzi ce cuvânt: hapciu!

De atunci însă nicio băltoacă nu mai putu sta de vorbă cu băiețașul nostru. El știa prea bine ce înseamnă hapciu. Ar fi putut să le explice:

—Înseamnă febră, aspirină, injecții... Ehei, lucruri complicate, ce știți voi, băltoacele. Voi nici nu știți măcar ce însemnează...

—Hapciu! Hapciu! Hapciu!!!

(Mircea Sântimbreanu, *Băltoacele sau ce înseamnă hapciu*)

* a clefăi- a plescăi

* rigolă - șanț mic de-a lungul străzilor, având rolul de a colecta apa de ploaie

B.

Băiatul fugea repede, sărind peste tufișuri și ocolind bolovanii mai mari când nu putea sări peste ei, și nicăieri nu s-a oprit nicio clipă - nici lângă ierburile înalte, nici lângă pietre, deși știa că ele nu sunt doar ierburi ori pietre simple. Ele se puteau supăra, ba chiar puteau să-i pună și piedică.

„Mă-ntorc pe urmă” - îi șopti din fugă „cămillei culcate”: așa-i spunea el stâncii roșcate de granit, îngropate pe jumătate în pământ. De obicei, nu trecea pe lângă „cămila” sa fără să nu-i mângâie cocoșa. O mângâia lovind-o ușor, gospodărește, cum făcea și bunicul cu căluțul său cu coada retezată, așa, în trecut, neglijent, spunându-i parcă: „Așteaptă, am puțină treabă”.

Mai era și un pietroi botezat „șaua”, bălțat alb și negru, în formă de șa, unde puteai sta călare ca pe cal. Era apoi piatra numită „lupul” ce semăna mult cu un lup sur-roșcat, cu grumaz vânjos și creștet puternic. De „lup” se apropia târâș, luându-l la ochi ca un vânător. Dar piatra cea mai îndrăgită era „tancul”, o stană neclintită, aflată chiar pe malul spălat de ape al râului, totdeauna gata-gata să țâșnească de pe mal și s-o ia de-a dreptul prin râu, făcând apa să bolborosească și să clocotească în vârtejuri înspumate. Doar și la cinematograful tancurile merg la fel: de pe mal în apă și apoi se tot duc. Băiatul vedea puține filme și de aceea le ținea bine minte pe cele văzute. Bunicul îl ducea uneori la cinematograful de la ferma, aflată de partea cealaltă a muntelui. Astfel a apărut pe mal „tancul”, gata să se năpustească peste râu. Mai erau și alte pietre - „rele” sau „bune”, ba chiar „istețe” sau „proaste”.

Printre plante erau, de asemenea, unele „îndrăgite”, „curajoase”, altele „fricoase”, „nesuferite” și de tot soiul. Scaietele țepos, bunăoară, era vrăjmașul lui principal. Băiatul se lupta cu el de zeci de ori pe zi. În schimb, rochița rândunicii, deși tot buruiună, e cea mai înțeleaptă și mai veselă. Dimineața, ea întâmpină soarele mai frumos ca toate [...] Iar dacă stai lângă ea liniștit, ți se pare că, trezindu-se, începe să-și șoptească ceva. Și furnicile știu asta. Dis-de-dimineată, ele aleargă pe rochița-rândunicii, se uită la soare *mijindu-și ochii și ascultă ce vorbesc florile între ele. Poate își povestesc visele?

Ziua, mai ales la amiază, băiatului îi plăcea să se furișeze în *lăstărișul de *șiralgine. Zveltele șiralgine nu au flori, dar sunt mirositoare și cresc ca niște insulițe, neîngăduind în jurul lor alte ierburi.

Șiralginele sunt prieteni credincioși. Dacă ai vreo mâhnire și vrei să plângi fără te vadă cineva, între ele te poți ascunde mai bine ca oriunde. Și parfumul lor aduce cu mireasma pădurilor de pin. E plăcut să stai între ele: liniște, cald [...]. Și, ce-i mai important, nu-ți acoperă cerul. Stai pe spate și privești la cer. La început, printre lacrimi, nu deslușești mai nimic. Dar apoi se ivesc norii, alcătuind acolo sus tot ce-ți dorește închipuirea. Norii știu că nu te simți prea grozav, că ai dori să te duci oriunde sau să zbori să nu te mai găsească nimeni[...]. Iar pentru ca așa ceva să nu se întâmple și tu să nu dispari nicăieri, ci să stai liniștit și să admiri norii, ei se vor preface în tot ce vrei tu. Unul și același nor se poate preface în fel de felul de lucruri. Trebuie numai să vezi ce anume înfățișează norii.

(tradus de Nicolae Iliescu după Cinghiz Aitmatov, *Vaporul alb*)

* a miji - a se ivi, a se zări

* lăstăriș - mulțime de lăstari, pădurice tânără și deasă.

* șiralgină - specie de plantă

C.

Nu pot să mă gândesc la copilărie fără a-mi aminti nenumăratele ei jocuri, fiindcă ele au fost sufletul oricărei zile de atunci. Nu erau sofisticate, pentru că nici banii nu erau suficienți, dar nici oferta nu era prea mare în acele vremuri. Însă imaginația noastră era foarte bogată și puteam să facem un joc din orice obiect găsit la marginea drumului. Căci cel mai bine ne distram pe uliță, cu cât mai mulți copii prin preajmă și cu cât mai multe idei de divertisment. Uneori erau suficiente un cerc și o sârmă, cu care îi dirijam traiectoria, sau chiar câteva pietricele colorate și bine șlefuite de ape, cu ajutorul cărora ne arătam îndemânarea în aruncarea în sus și prinderea lor la cădere, după ce, în prealabil mai culegeam câteva de pe jos. Dar și mai mult ne plăcea să jucăm „leapșa”, „de-a v-ați ascunselea”, sau orice joc cu o minge improvizată din cârpe vechi.

Când aveam interdicția de a ieși afară, din cauza pedepselor sau a vremii neprielnice, ne invitam prietenii să ne jucăm în casă. Mie, cel puțin, mi-a plăcut să fiu aprovizionat cu cât mai multe jocuri la modă pe atunci, iar pentru asta am renunțat la dulciurile pentru care primeam câte un leu. Astfel că, în timp, mi-am putut cumpăra mai multe astfel de minunății, cum ar fi: „Piticot”, „Nu te supăra, frate”, două cutii cu cuburi și tot două jocuri de lego. Pe lângă acestea aveam și câteva improvizații făcute din cutii de chibrituri sub formă de tancuri, sau din bile și role de rulmenți cu care jucam popice. Cu acest arsenal mă străduiam să ademenesc cât mai mulți copii în casa mea și cea mai mare bucurie era să-i văd că sunt încântați de ce le văd ochii. Nu voiam neapărat să câștig la jocuri, ci să le câștig prietenia. Ceea ce nu reușeam întotdeauna și asta mă îndemna la alte economii, pentru a-mi spori dotarea [...]

Au fost jocuri minunate care ne-au luminat copilăria și ne-au stimulat creativitatea [...]

(<https://racoltapetru6.com/2013/10/26/jocurile-de-ieri-si-de-azi>)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Cuvintele *picioarele*, *eu*, *băltoace* au în ordine:

- 9 sunete; 3 sunete; 7 sunete;
- 10 sunete; 2 sunete; 8 sunete;
- 10 sunete; 2 sunete; 7 sunete;
- 9 sunete; 3 sunete; 8 sunete.

2 puncte

2. Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din seria:

- pi-a-ță, tra-iec-to-ri-a, a-mia-ză;
- pia-ță, tra-iec-to-ria, a-mia-ză;

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,

Tel +40 (0)256 305799/

Fax +40 (0)256 490430, +40 (0)256 490429

registratura@isjtm.ro, www.isjtm.edu.ro

Operator de date cu caracter personal nr.18818

MINISTERUL EDUCAȚIEI

c. pia-ță, tra-iec-to-ri-a, a-mia-ză;

d. pi-a-ță, tra-iec-to-ria, a-mi-a-ză.

2 puncte

3. Sinonimele potrivite ale cuvintelor subliniate din fragmentul: *Șiralginele sunt prieteni credincioși. Dacă ai vreo mâhnire și vrei să plângi fără să te vadă cineva, între ele te poți ascunde mai bine ca oriunde.*

a. fideli, supărare, piti;

b. cunoscuți, tristețe, tăinui;

c. adevărați, nevoie, adăposti;

d. binevoitori, necaz, închide.

2 puncte

4. Alege seria în care toate cuvintele fac parte din câmpul lexical al emoțiilor:

a. bucurie, a se posomorî, liniștit;

b. bucurie, tristețe, înduioșare;

c. mâhnire, trist, mirare;

d. a se supăra, iubire, înduioșat.

2 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile la cerințele de mai jos.

5. Notează câte un antonim potrivit pentru fiecare cuvânt subliniat în enunțul de mai jos, extras din textul C: *Uneori erau suficiente un cerc și o sârmă.*

2 puncte

6. Precizează valoarea morfologică a verbului *a avea* din enunțurile următoare extrase din textul A: *Eu nu am picioare.[...] le-am luat la plimbare.*

2 puncte

7. Transcrie, din fragmentul următor, extras din textul B, un verb la modul indicativ, timpul imperfect și un verb la modul indicativ, timpul perfect compus: *Băiatul fugea repede, sărind peste tușișuri și ocolind bolovanii mai mari când nu putea sări peste ei, și nicăieri nu s-a oprit nicio clipă.*

2 puncte

8. Formulează o propoziție în care substantivul *plantă* să îndeplinească funcția sintactică de atribut.

2 puncte

9. Numește felul adjectivelor subliniate în secvența extrasă din textul C: *Însă imaginația noastră era foarte bogată și puteam să facem un joc din orice obiect găsit la marginea drumului.*

2 puncte

10. Rescrie enunțul următor, corectând greșelile de orice natură: *Nu fă gălăgie când zglobii șoricei sunt pe scenă!*

2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Identifică o trăsătură morală a personajului din textul A, exemplificând-o cu o secvență reprezentativă.

6 puncte

2. Prezintă, în 2-3 enunțuri, o asemănare între băiatul din textul A și cel din textul B, valorificând cele două fragmente.

6 puncte

3. Crezi că jocurile de altădată, pe care copiii din textul C le jucau pe uliță, le-au stimulat acestora creativitatea? Formulează-ți răspunsul, în 2-3 enunțuri, justificându-l cu o secvență relevantă din text.

8 puncte

4. Prezintă, în 2-3 enunțuri, efectul pe care vizionarea filmelor îl are asupra băiatului din textul B, ilustrându-ți răspunsul cu un citat relevant.

6 puncte

5. Cu care dintre personajele din textele A sau B te-ai putea identifica? Motivează-ți răspunsul în minimum 30 de cuvinte, valorificând fragmentul de text în care apare personajul ales de tine.

6 puncte

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,

Tel +40 (0)256 305799/

Fax +40 (0)256 490430, +40 (0)256 490429

registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro

Operator de date cu caracter personal nr.18818

MINISTERUL EDUCAȚIEI

6. De ce crezi că băiețelul din textul A se joacă cu băltoacele? Formulează-ți răspunsul în 30-60 de cuvinte, valorificând textul.

8 puncte

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Imaginează-ți că te-ai întâlnit cu băiatul din textul A și v-ați jucat împreună un joc inventat de voi. Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să relatezi aceasta experiență și să descrii jocul inventat.

În elaborarea compunerii, vei avea în vedere următoarele aspecte:

- originalitatea abordării subiectului și creativitatea ideilor exprimate;	6 puncte
- relatarea experienței, respectând succesiunea logică a evenimentelor;	6 puncte
- utilizarea persoanei I în relatarea experienței;	2 puncte
- prezentarea a două repere spațio-temporale;	4 puncte
- includerea unei secvențe descriptive de minimum 30 de cuvinte;	4 puncte
- folosirea unei personificări și a unei comparații;	4 puncte
- încadrarea în numărul de cuvinte indicat.	2 puncte

Vei primi **28 de puncte** pentru conținutul compunerii și **12 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Punctajul pentru redactare se acordă astfel: unitatea compoziției - 1p; registru de comunicare, stilul și vocabularul - 2p; coerența textului - 1p; ortografie - 3 p; punctuație - 3p; așezare în pagină - 1p; lizibilitate - 1p.